เมื่อนักบัญชีเจอ Blockchain จะปรับเปลี่ยนอย่างไร?

ทำความเข้าใจ Blockchain คืออะไร?

Blockchain เป็นหนึ่งในแนวคิดพื้นฐานในระบบ Cryptocurrency ซึ่ง Blockchain คือวิธีการเก็บข้อมูลบัญชีในฐานข้อมูล (Database) รูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มักเกี่ยวกับรายการระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีความเชื่อใจในการแลกเปลี่ยนและความโปร่งใสของข้อมูลจากคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งไปสู่ทุก ๆ คน รายการธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะถูกรวบรวมไว้ แล้วจัดเก็บเป็น Block ธุรกรรมใหม่จะถูกสร้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยที่ไม่สามารถกลับไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขชุดข้อมูลธุรกรรมที่ได้จัดเก็บใน Block ก่อนหน้าและยังสามารถตรวจสอบย้อนกลับรายการตั้งแต่เริ่มแรก แต่ข้อมูลเหล่านั้นจะมีการเชื่อมโยงและอ้างอิงกับ Block ที่มี Hash Function ของ Block ก่อนหน้านี้ ต่อไปเรื่อย ๆ ของแต่ละชุดข้อมูลเป็นเสมือนห่วงโซ่ (Chain) จึงเกิดการรวมตัวกันเป็น Blockchain และข้อมูล Database ทั้ง Blockchain จะมีการบันทึก คัดลอกรายการธุรกรรมทั้งหมดและกระจายศูนย์ (Decentralization) ไปเก็บไว้หลายที่ใน Network

ดังนั้นหลักสำคัญของการใช้ Blockchain สร้างขึ้นเพื่อลดคนกลางในโซ่อุปทาน (Supply Chain) นายหน้าคนกลางอาจเปลี่ยนบทบาทไปมาก Blockchain ได้รับความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย ตรวจสอบย้อนกลับ ปลอมแปลงยาก มีการยันยันตัวบุคคล และมีความถูกต้องสูง จึงทำให้ผู้ที่อยู่ในระบบ Blockchain ทำการแลกเปลี่ยนหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ ระหว่างกันโดยตรงได้แบบ Peer-to-peer โดยไม่ต้องผ่านคนกลาง เช่น สถาบันการเงินในการรับจ่ายโอนเงินที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

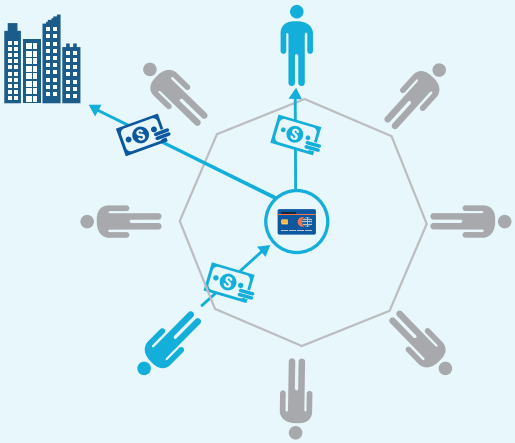

Current payment systems require third-party intermediaries that often charge high processing fees ...

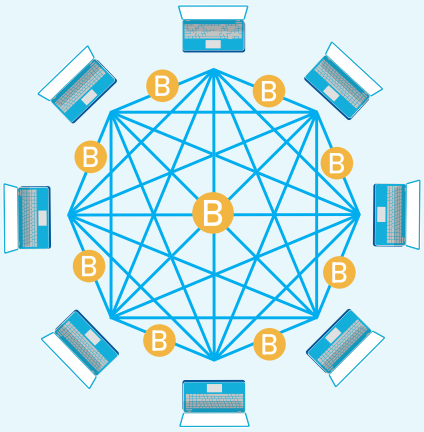

... but machine-to-machine payment using the Bitcoin protocol could allow for direct payment between individuals, as well as support micropayments.

ภาพที่ 1 : ภาพด้านซ้ายเป็นระบบ Payment ในปัจจุบันที่ต้องผ่านคนกลาง ภาพด้านขวาเป็นการทำธุรกรรมแบบ peer-to-peer ที่มีการบันทึกข้อมูลรายการธุรกรรมทั้งหมดแบบกระจายศูนย์ (Decentralize)
ที่มารูปภาพ : https://techsauce.co/wp-content/uploads/2016/04/blockchain.png

ข้อมูลทางการบัญชี ปลอดภัยหรือไม่?

เทคโนโลยี Blockchain นวัตกรรมล้ำยุค นำทางสู่การเปลี่ยนแปลงด้านบริการให้ง่าย-สะดวก-รวดเร็ว-ต้นทุนต่ำบนความปลอดภัย ทำให้เกิดมูลค่าต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งความปลอดภัยเป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่จะต้องพิจารณา รวมถึงความน่าเชื่อถือ เพราะการทำธุรกรรมผ่าน Blockchain ในแต่ละครั้งนั้น สร้างการควบคุมโดยมีการร่วมกันทำงานระหว่างผู้ใช้งานในเครือข่าย เมื่อมีความต้องการทำธุรกรรมร่วมกัน และอนุมัติว่าเป็นธุรกรรมที่มีความถูกต้องนั้น ผู้ใช้งานร่วมกันในเครือข่ายส่วนใหญ่จะต้องเห็นชอบ เพื่อช่วยรับรองความถูกต้องของข้อมูลที่ถูกบันทึกลงในเครือข่าย ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันภายในระบบได้ อย่างโปร่งใส ปราศจากตัวกลาง และป้องกันไม่ให้มีการปลอมแปลงหรือแก้ไขข้อมูลธุรกรรมที่ได้มีการทำธุรกรรมไปก่อนหน้า ป้องกันหลอกลวงต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความมั่นใจในประสิทธิภาพของเทคโนโลยี Blockchain ที่มีความปลอดภัย ทั้งนี้ในปัจจุบันหากต้องการโจรกรรมระบบ Blockchain หรือการเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้นทำได้ยากมากเพราะจะต้อง Hack ข้อมูลของทุก ๆ อุปกรณ์สื่อสารที่ผู้ใช้งานในเครือข่ายเดียวกัน จึงทำให้ยังไม่มีการขโมยข้อมูลส่วนตัว

การใช้ Blockchain ถูกนำไปใช้เก็บธุรกรรมต่าง ๆ สามารถแชร์ข้อมูลกันแบบเป็นห่วงโซ่ได้อย่างง่ายรวดเร็วและสะดวกสบายมากขึ้น แม้กระทั่งในการบันทึกบัญชีและตรวจสอบบัญชีให้ถูกต้องตามที่ควร และทันต่อเหตุการณ์ แต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง และเป็นค่าใช้จ่ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ Blockchain สามารถช่วยอุตสาหกรรมการบัญชีได้โดยลดค่าใช้จ่ายส่วนดังกล่าว และแยกประเภทบัญชี อีกทั้งแสดงความโปร่งใสให้กับบริษัทและที่มาของทรัพย์สินต่าง ๆ

Blockchain เปลี่ยนนักบัญชี

Blockchain จำเป็นในการสร้างระบบ Trustless System ซึ่งเป็นธุรกิจที่ปฏิรูปโดยไม่ต้องพึ่งพาตัวกลาง ตัวอย่างเช่น

- Social Network: Facebook, Twitter
- Marketplace: Uber, Airbnb
- E-Commerce: Amazon, eBay

โดยปกติขั้นตอนการตรวจสอบบัญชีด้วยเอกสารหรือระบบคอมพิวเตอร์มักใช้ระยะเวลา และยิ่งถ้าระบบมีความซับซ้อนการตรวจสอบก็ใช้ระยะเวลาที่นานมาก การนำ Blockchain ทำให้ธุรกรรมต่าง ๆ ถูกตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายขึ้น ช่วยร่นระยะเวลาในการตรวจสอบข้อมูลทางเอกสาร ตลอดจนค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินการของบริษัทจะลดลง กิจการสามารถมองโซ่อุปทานทั้งหมดจากอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกันช่วยให้ตัดสินใจดีขึ้น ลดของเสียทำให้ต้นทุนต่ำลง ต้นทุนการตรวจติดตามลดลง อุปกรณ์ Internet-of-Things (IoT) Devices กับเทคโนโลยีอื่นช่วยกิจการปกป้องตนเองจากสินค้าปลอมได้อย่างมีประสิทธิผล

นักบัญชีช่วยผู้จัดหา (Suppliers) ในฐานะส่วนหนึ่งของโซ่อุปทานที่เชื่อมโยง Blockchain ผู้จัดหาเพิ่มมูลค่าธุรกิจด้วยการลดต้นทุน เช่น การโอนข้อมูลอัตโนมัติ ความโปร่งใสของข้อมูล และอาจเพิ่มกำไรส่วนเกิน เมื่อ Suppliers นำ Blockchain มาใช้จะได้ข้อมูล Feedback ดีขึ้นจากลูกค้าเกี่ยวกับสินค้าที่ขายลูกค้าอาจมีแรงจูงใจส่งข้อมูลป้อนกลับส่วนบุคคลให้ผู้จัดหาใช้ปรับปรุงสินค้า ทำให้เป็นไปได้ที่จะเพิ่มความเชื่อถือข้อมูลป้อนกลับลดเวลาทำให้แข่งขันและเปิดตลาดใหม่ได้ เพิ่มความโปร่งใส รวดเร็ว และความสม่ำเสมอในกระบวนการบริหาร ช่วยให้วางแผนแม่นยำ ลดเวลาเครื่องเสีย การผลิตมากกว่าความจำเป็นหรือการผลิตก่อนเวลาที่จำเป็น ลดต้นทุนการรอคอย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในองค์กร เช่น กำลังคน อุปกรณ์ พื้นที่

การใช้รายการกับ Smart Contract บน Blockchain ช่วยให้ต้นทุนลดลง เช่น ช่วยกระทบยอดซื้อ ส่ง จ่ายเงินอัตโนมัติ และ Smart Contract ทำให้เริ่มการจ่ายเมื่อได้รับข้อมูลรายการที่สมบูรณ์เชื่อถือได้ เช่น Letter of Credit

นอกจากนี้กิจการขนาดกลางและย่อมโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาอาจละเลยหรือไม่สามารถลงทุนที่จำเป็นในการเข้าร่วมเครือข่ายทางธุรกรรมที่ใช้ Blockchain ซึ่งทำให้ต้นทุนสูงในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย หากนักบัญชีสามารถเข้าใจในระบบห่วงโซ่ และนำ Blockchain มาใช้ช่วยให้กิจการเกิด

- ความเร็ว Speed
- ความแม่นยำ Accuracy
- ประสิทธิภาพ Efficiency
- รายละเอียดข้อมูลในอดีตเพิ่ม Increased granularity of historical data
- การติดตามดูแล Real time monitoring
- หลักฐานสาเหตุจริง Proof of provenance
- การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเพิ่มขึ้น Increased compliance
- ความสัมพันธ์กับลูกค้า Consumer/Customer engagement

จากที่กล่าวมาข้างต้น ในอนาคตที่จะพบว่าบทบาทของนักบัญชีหรือผู้ตรวจสอบนั้นจะค่อย ๆ ลดลงแน่นอน นักบัญชีต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้ใช้เทคโนโลยี ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจะสามารถอยู่รอดในอนาคตได้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเทคโนโลยี Blockchain จะกลายเป็นเทคโนโลยีหลัก ที่ได้รับความสนใจอย่างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการทำให้สามารถพัฒนาแอปพลิเคชันที่จะนำมาซึ่งแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจแบบเก่า ความท้าทายด้านสังคม กฎหมาย และการเงินที่การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะเกิดขึ้นซึ่งอาจเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากขึ้น และยังคงต้องมีการพัฒนาต่อไป

โดย..ดร.ศรีสุดา อินทมาศ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
และกรรมการ ในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี